

Sacrale dans en andere wegen om het goddelijke te eren...

Martin Heidegger, de bekende Duitse filosoof, maakt ergens het onderscheid tussen de ‘God’ van het Zijn en de God om te vereren, om voor te zingen en te dansen. Toen ik dit las in mijn studententijd, nu meer dan 15 jaar geleden, raakte het me maar ik begreep niet goed waarom. Ik wist nog niet van het bestaan van sacrale dans, zong slechts met de radio mee en voelde weinig behoefte om een God – welke dan ook – te vereren.

Nu voelt deze tweedeling voor mij als een mooi beeld voor hoe mijn eigen religiositeit gegroeid is. Enerzijds is er voor mij die belangrijke weg van de stilte, van inkeer, van contact zoeken en voelen met puur Zijn, alleen maar aanwezig zijn, hier en nu. Hier raak ik aan de ‘God’ die te vinden is in de eigen innerlijkheid en in je eigen pure zijnskwaliteit. Anderzijds voel ik steeds meer dat er ook een goddelijkheid is die gedeeld wil worden, die samen gevierd wil worden, met dans, zang en rituelen.

Mijn weg nu is om vormen te zoeken om die twee manieren van spiritueel-in-de-wereld-zijn een plaats te geven in mijn leven. Eigenlijk is mijn diepste verlangen om ze de kern van mijn leven te laten zijn en al het andere met hun vruchtbaarheid te doorsemen. Dat is wat ik zocht en deels nog zoek. Waar heb ik gevonden?

Als adolescent wou ik niet liever dan het katholieke geloof waarin ik was opgegroeid achter me te laten. Ik vond er geen waarachtigheid, geen woorden of rituelen die mijn hart raakten. De keuze voor de studie van moraalwetenschappen, de opleiding om niet-confessionele zedenleer of ethiek te kunnen geven (het equivalent van humanistiek in Nederland) moest dit voornemen kracht bijzetten.

Spiritualiteit kwam echter al heel snel in andere vormen naar me toe. Ik raakte bevriend met mensen die lid waren van het Theosofisch genootschap, en één van die vrienden gaf me mijn eerste boeddhistisch boekje, *The path of Insight Meditation*, van Joseph Goldstein en Jack Kornfield, twee bekende Amerikaanse vipassāna-leraren. Het was het begin van een blijvend geïnspireerd zijn door de manier waarop beide auteurs de kern van het boeddhisme naar een westers publiek brengen.

Ik beperkte me in die tijd niet tot het boeddhisme maar zocht ook in soefisme, taoïsme en bij hedendaagse wat meer eclectische spirituele leraren naar wegen om innerlijk harmonie en vervulling te vinden. Een belangrijk keerpunt was voor mij het leren kennen van het esoterisch christendom, de christelijke gnosis, voornamelijk op basis van de werken van Jacob Slavenburg. Ik voelde dat de Jezuswoorden uit bijvoorbeeld het Thomas-evangelie me diep raakten. Eindelijk kon ik weer de parels zien in de christelijke traditie.

Een ander belangrijk keerpunt was het ontdekken van de godinnenspiritualiteit. Het was werkelijk een openbaring voor mij om te leren dat er vóór de mannelijke monotheïstische God tijden en culturen waren geweest waarin godinnenverering centraal stond. Dit ontdekken en diep tot me door laten dringen heeft een wonde kunnen helen in mijn vrouwelijke psyche. Het is voor mij een vorm van spiritualiteit waarin mijn verlangen naar inzicht en kennis evenzeer gevoed wordt als mijn verlangen naar heling, zowel voor mezelf als voor de wereld.

Het is dit verlangen naar heling van het vrouwelijke in het algemeen en van mijn eigen gekwetste vrouwelijkheid in het bijzonder dat me ten slotte op de weg bracht van de sacrale dans. Toen ik aan de opleiding tot sacrale dansdocente in La Cordelle begon – in de periode van mijn promotie-onderzoek aan de universiteit – voelde het alsof ik eindelijk een tweede

been kreeg om op te staan. Naast de mij zo dierbare weg om in hart en geest te begrijpen hoe mens en kosmos in elkaar zitten, kwam er nu ook de weg van de intuïtie, de weg van het leren om de levensstroom door me heen te laten gaan en daaraan te groeien. Het dansen voelde als diep helend, zowel voor mijn lichaam als voor mijn ziel.

Het was ook tijdens de periode van mijn opleiding dat mijn Grote Droom ontstond: om via de weg van de sacrale dans een eigen bijdrage te leveren aan het helen van het vrouwelijke in de wereld. Die droom toelaten voelde als thuiskomen. Er kwam ook al snel een naam voor mijn zielekind 'Madre Terra', Moeder Aarde. Onlangs gaf ik mijn eerste vrouwendansdag en de andere projecten – om op heilige plekken in de wereld via sacrale dans heling te geven en te ontvangen – mogen groeien volgens hun eigen ritme...

Om weer terug te keren naar de tweedeling van Heidegger, hoe zien die vormen van spiritueel leven er nu concreet uit? De 'God' van het Zijn probeer ik te dienen door heel geregeld de stilte op te zoeken, in meditatie, in de natuur of in de voortdurende aandachtsoefening om je ook in het dagelijks leven bewust te zijn van je Zijn. Ook door samen met anderen te mediteren en stil te zijn.

Die andere goddelijkheid is voor mij vooral een vrouwelijke goddelijkheid, ze heeft de vormen van Moeder Aarde of de Grote Moeder of Godin. Ze is het eeuwige vrouwelijke dat terug haar rechtmatige plaats in de wereld wil innemen. Het is met haar dat ik me (vaak onbewust) verbind als sacrale dansdocente. Ik voel deze verbinding doorheen mijn verlangen om via de dans het vrouwelijke in elke danser te helen en om – in het kiezen van thema's en dansen - heel nauw aan te sluiten bij de seizoenen. Ik voel in deze pool van mijn spiritueel leven ook steeds meer de behoefte om het Leven in al zijn ritmen en seizoenen, met anderen te delen en te vieren.

Hoe kijk ik aan tegen de toekomst van religie in onze samenleving? Mijn hoop is dat we kunnen groeien naar vormen van spiritualiteit die zowel innerlijk, aards als kosmisch zijn. Wat bedoel ik daarmee?

Met een vorm van innerlijke spiritualiteit verwijs ik naar het besef dat elke vorm van religiositeit in wezen begint met het voelen en voeden van je eigen innerlijke ruimte, het contact maken met je innerlijke stilte en met je diepste bezieling. Het is de vorm waarin de mens het adagium van de Boeddha 'wees een licht voor jezelf, en vertrouw in eerste instantie op je eigen innerlijke ervaring' kan proberen te verwerklijken. Het is de weg ook van zelfkennis, van heling en van (zelf)meesterschap, het ontwikkelen van eigen-wijsheid en eigen verantwoordelijkheid.

Met de hoop op een aardse spiritualiteit wil ik mijn diep aanvoelen uitdrukken dat we dringend werk moeten maken van het respecteren en eren van de natuur en van Moeder aarde. Zolang we niet opnieuw contact maken met de levenskracht en de bezieling in de natuur, verwoesten we de aarde en daarmee ook een belangrijke voedingsbron voor onszelf, zowel letterlijk als op zielsniveau. Deze spirituele pool heeft voor mij ook te maken met je stevig gronden en met in nauw contact met de seizoenen leven.

Met een kosmische spiritualiteit, ten slotte, duid ik op het voelen en voeden van onze verbondenheid, niet alleen met de aarde, maar met de hele kosmos. Het was voor mezelf een belangrijk innerlijk transformatiemoment om ten diepste te voelen 'ik ben een kind van de kosmos'. Toen pas begonnen de slotwoorden van Hein's gedicht 'Aan zee' ten volle in mij te leven: ja, ik ben gedragen en bemind, heel mijn leven, alle dagen... Ik verbind dit met het diepe besef dat we leven in een bezielde werkelijkheid: de hele kosmos leeft, ademt en heeft een bepaalde mate van bewustzijn. Wat het diepste deel van mij is, mijn wezen, mijn essentie

(licht, liefde, bewustzijn of hoe je ook wil noemen) is tegelijk de essentie van de hele werkelijkheid.

Het is mijn aanvoelen dat dit besef werkelijk helend is voor de mens. Er is geen onoverbrugbare kloof tussen mens en heelal, we zijn geen doelloze wezens in een onherbergzaam universum. Integendeel, er is een diepe wezensband tussen mens en kosmos en met dit besef kunnen we waarlijk thuishoeren in de wereld.

Dit is mijn hoop voor religie in de toekomst. Wat ik zie, op wereldschaal en ook in onze eigen samenleving, is dat er naast deze tendens naar een verinnerlijkte spiritualiteit, naar een aardse spiritualiteit met bijvoorbeeld wicca, sjamanisme en godinnenverering en naar een alternatief holistisch wereldbeeld, ook tegengestelde tendensen aan het werk zijn. In religieus conservatisme en fundamentalisme zien we juist een ongelofelijke verenging, een letterlijk teruggrijpen op het Woord, een onverdraagzaamheid tegenover de religieuze ander, waarbij in de ergste gevallen geweld niet geschuwd wordt.

We kunnen alleen maar hopen dat de eerste tendens de sterkste zal zijn. Dat uiteindelijk iedereen, in welke traditie of religie hij/zij zich ook bevindt, de roep zal horen om terug te keren tot het besef van onze gedeelde menselijkheid. Daarbij vraag ik me ook af of er zoveel geweld en onverdraagzaamheid zouden zijn als we allen waarlijk zouden voelen: ik ben gedragen en bemind, ik ben – net als ieder ander - ten diepste welkom in dit universum? In het aansluiten bij vormen van een kosmische spiritualiteit ligt voor mij dan ook een belangrijk heilmiddel voor de wereld.

Ook de sacrale dans kan in dat opzicht veel betekenen. Het is bij uitstek een vorm waarin een aardse en kosmische spiritualiteit met elkaar verbonden worden. We worden telkens uitgenodigd ons te gronden én ons op te richten. Op die manier voelen we hoe we werkelijk bedoeld zijn: als verbinding tussen hemel en aarde. Ook in de bewustwording van onze innerlijke stilte en in de verbondenheid met elk ander mens in de kring liggen voor mij de helende krachten van deze dansvorm.

Daarnaast is er het voor mij onnavolgbaar krachtige medicijn van de liefde. Liefde geven, aan jezelf, aan de ander, aan de wereld is voor mij de mooiste en diepste spirituele daad die je kan stellen. Als La Cordelle iets hoog in haar vaandel draagt is het dat wel. En als Hein en Brigitte iets uitstralen, is het ook dat: liefde is onze goddelijke essentie, je kan van haar nooit genoeg zijn en nooit genoeg geven. Dat we die liefde steeds meer mogen verwerkelijken in onszelf en mogen uitdragen in de wereld!

Hilde Debacker, zomer 2011.